

describitur, sed à Dione in Tito fusius enarratur. Accidisse enim ait vehementer illà Vesuuij eruptionē hoc ipso primo anno Titi Imperij sub tempus autumnū. Plinius Iunior epist. ad Tacitum, Kalendis Nouembris hora septima. At, quoniam prodigij loco res est habita, quæ & imaginem quandam præ se ferret dici nouissimæ: eandem recensere, haud inutile arbitramur. sic enim ait: Eo tempore magnus numerus hominum in visitata magnitudine, quales gigantes finguntur, in eodem monte, regioneq; finitima, ac proximis ciuitatibus interdū noctuq; vagari, versarique in aëre visus est; Post hæc consecuta est maxima sicci- tas, ac repente, ita graues terræ motus facti, vt ea omnis plantities feruida esset, & culmina montium subsiderent. Ad hæc sonitus subterranei, tanquam tonitrua, & super terram mugitibus similes exstiterunt. Deinde mare simul fremere, omne cælum resonare, ingensque & repentinus fragor; quasi montes simul conciderent, exaudiri. Tum extiliere primum immensi lapides, & ad summos vertices peruenere: deinde magna copia ignis fumiq; ita, vt omnem aërem obscuraret, occultaretque solem, non aliter, quam si defecisset.

Igitur nox ex die, & tenebræ ex luce factæ erant, putantibus non nullis, gigantes seditionem inter se facere, quod multæ imagines eorum in fumo conspicerentur, quodq; clangor tubarum audiretur. Alij existimabant, aut mundum in chaos redigi, aut igne consumi; ob eamq; causam properabant alij ex aedibus in vias; alij de vijs in aedes confugere, atque e mari in continentem, & e continentem in mare se recipere, alij turbari, & quæ nondum venerant, existimare tutiora rebus præsentibus. Tanta verò erat copia cineris, vt terram mareque atque ad eò ipsum aërem completeret; quæ res multa damna, vt cuique fors tulit, importauit non solum hominibus, prædijq; ac pecoribus. Sed etiam pisces volucresq; omnes peremit, duasque vrbes, Herculaneum, & Pompeios, populo sedente in theatro, penitus obruit. Postremò, tantus fuit cinis, vt inde perueniret in Africam, Syriam & Aegyptum, introiretque Romam, eiusq; aërem compleuerit, & solem obscurauerit. Id Romæ accidit paucis post diebus, cum omnes ignorarent id, quod factum erat in Campania, nec quid esset, coniectura assequi possent. Itaque etiam ijs putare ceperunt, omnia sursum ferri. Solemque in terram cadere, aut terram in cælum conscendere. Quanquam autem hic cinis, non attulit statim grauiam incommoda populo Romano, tamen postea morbum pestilentem & grauem immisit. hucusque Dio.

Hæc autem & alia id genus à Deo viua exempla data esse hominibus ignis æterni, quibus peccantes in inferis punirentur. Tertullianus in primis declarat in Apologetico, cap. 48. his verbis: Nouerunt & philosophi diuersitatem arcani & publici ignis: ita longè alius est, qui vsui humano, alius qui iudicio Dei apparet, siue de cælo fulmina stringens, siue de terra per vertices montium eructans. Non enim absumit, quod exurit, sed dum erogat, reparat: adeò manent montes semper ardentes, & qui de cælo ta regitur saluus est, vt nullo iam igni decinerescat. Et erit testimonium ignis æterni, hoc exemplum iugis iudicij pœnam nutrientis. Montes vruntur, & durant, quid nocentes & Dei hostes? hæc Tertullianus. Sed enim Mi-

nutus Felix in Octauio, dum de gehennæ ignis incendio, ab his ipsis etiam mutuatus exemplum, verba facit, hæc habet, illic sapiens ignis mēbra vrūt, & reficit, carpit & nutrit, sicut ignes fulminū corpora tangūt, & absumūt: sicut ignis Aetnæ, & Vesuuij montis, & ardentium vbique terrarum, flagrant, nec erogantur: ita pœnale illud incendium non damnis ardentium pascitur, sed in exesa corporum laceratione nutritur. Et Pacianus opere de pœnitentia & confessione. Si de cruciatu exomologesis retractatis, gehennam recordemini, quam vobis exomologesis exstinguet, vim eius & de præsentibus æstimate; cuius sumariola quædam maximos montes subterraneis ignibus decoquant: æstuat indefessis flammatum globis Aetna, & Litaniculus, & Vesuuius Campanus: & quo nobis iudicij perpetuitatem probent, dissiliunt, deuorantur, nec vllis tamen sæculis finiuntur.

- 56 Vicegradum
- 16 Victoria opidum
- 49 Vienna Gallie
- 57 Vina Strigonienſia in Vngaria, preciosa
- 39 Vineta deleta, creuit opibus Visbui in Gothia
- 62 Vinum Fundanum nobile
- 65 Virgilij sepulchrum
- 39 Visbia Gothorum
- 39 Visbia Gothlandiæ insulæ vnica, & Metropolitana vrbs quam alij Viksby. Alij. Vi. kbui, alij aliter, scribendū iudicant, & nominis originem ex Gothica & Nonregica appellatione deducunt, Quibus Bui, vrbs Viske piscis designatur. Quasi dicas: vrbs, (vti reuera, semper etiam fuit) piscatione famola. Rara multa venerandæ antiquitatis vestigia, præclaram hanc vrbs fuisse, testantur, de quibus non multa in historiariū monumenta relata leguntur, vt enim Historici de Gothis commemorant, frequentiores inter illos fuerūt, qui fortiter agere, quā, qui doctè scribere, & res præclare gestas, literis consignare curarent
- 49 Vniuersitas Pragensis.
- 44 Vrbs vnus interitus, est alterius ortus
- 35 Vtholm
- 11 Vuarum passerum duo genera
- ibid. Vuarum passerum, quomodo conficiantur

VV.

- 57 **VV**asserstat.
- 46 **VV**ismaria, Ducatus Megapolitani vrbs.
- 46 **VV**ismaria portu maris in clarescit
- 37 **Vv**urgebaur.

X.

- 17 **X**Antes

Z.

- 13 **Z**Achara
- 12 **Z**ahara Bætica prouinciæ in Hispania opidum
- ibid. Zahara ultimi belli Granatensis contra Mauros occasionem dedit
- 28 **Z**elandorum naturalis conditio.

